

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

21 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie,

examinând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpatul Rozloga Eric, împotriva deciziei Colegiului judiciar penal al Curții de Apel Bălți din 20 aprilie 2022, în cauza penală în privința lui,

Rozloga Eric XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 02.08.2021 – 28.02.2022;

Instanța de apel: 18.03.2022 – 20.04.2022;

Instanța de recurs: 28.09.2022 – 21.12.2022.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 28 februarie 2022, cauza fiind examinată în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, Rozloga Eric a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, la 1 (un) an 4 (patru) luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Rozloga Eric aflându-se în relații de concubinaj cu Andibura Violeta și locuind împreună cu ea și fiul acesteia Andibura Valentin în mun. XXXXX, la XXXXX, aproximativ la ora XX, aflându-se la domiciliul concubinei sale, unde locuiește permanent, fiind în stare de ebrietate alcoolică, manifestând o vădită lipsă de stimă și respect față de aceasta, a inițiat un conflict verbal cu ea pe motiv de infidelitate. Ulterior, pentru aplanarea conflictului, a intervenit Andibura Valentin, însă inculpatul, demonstrând un comportament violent, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd și dorind survenirea urmărilor prejudiciabile, în scopul impunerii voinței și intimidării, exprimându-se cu cuvinte de amenințare în adresa ultimului, a luat de pe masă un cuțit de bucătărie, îndreptîndu-l în direcția părții vătămate și amenințîndu-l cu omor, amenințare pe care Andibura Valentin a perceput-o ca reală, cuțitul fiind smuls din mână de către concubina sa, ulterior fiind solicitat ajutorul poliției, acțiuni încadrate la art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, cu calificativele violență

în familie, acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare, alte acțiuni violente, intimidare în scop de impunere a voinței, fapte săvârșite asupra a doi membri ai familiei.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Rusu Lucia în numele inculpatului, prin care a solicitat aplicarea pedepsei închisorii pe un termen de 1 an.

3.1 În motivarea cererii de apel avocatul Rusu Lucia în numele inculpatului a invocat că, ținându-se cont de cumulul circumstanțelor atenuante cum ar fi: recunoașterea vinovăției cu acceptarea examinării cauzei în baza probelor administrate la faza urmăririi penale; căința sinceră; prezența unui copil minor la întreținere; sancțiunea pe termenul aplicat de instanță, ne fiind pe măsură să atingă obiectivele prevăzute de art. art. 61, 75 Cod penal, potrivit cărora, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate, la fel pedeapsa aplicată trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect.

4. Prin decizia Colegiului judiciar penal al Curții de Apel Bălți din 20 aprilie 2022, a fost respins ca nefondat apelul, cu menținerea sentinței fără modificări.

S-a dedus în continuare durata ținerii lui Rozloga Eric în arest, cu includerea în termenul pedepsei, a perioadei 21.03.2022 – 20.04.2022.

4.1 În motivarea soluției, instanța de apel a statuat că, la faza urmăririi penale, în prima instanță și în instanța de apel, inculpatul Rozloga Eric și-a recunoscut integral fapta comisă, dovedită prin probele administrate, depunând declarații benevole în ce privește circumstanțele comiterii ei; împrejurările expuse colaborând întru-tot cu ansamblul probelor administrate în prezenta cauză, căror instanța de fond le-a dat o apreciere obiectivă conform prevederilor art. 101 Cod procedură penală penală, din punct de vedere al concludenței, utilității, pertinentei, veridicității și coroborării reciproce, cu expunerea nemijlocită în conținutul p/v al ședinței de judecată și sentința pronunțată pe caz,

Ținând cont de faptul, că probele verbale și material scrise, recunoscute și acceptate de inculpat în procedura simplificată de examinare a cauzei, pe care instanța și-a bazat concluziile de vinovăție, sunt detaliat redată în conținutul sentinței de condamnare, instanța de apel a conchis inutilitatea expunerii lor repetate. Respectiv, constatând cu certitudine vinovăția inculpatului Rozloga Eric în fapta comisă, instanța, la stabilirea pedepsei penale a dat deplină eficiență prevederilor art. art. 61, 75 Cod penal ce determină scopul pedepsei penale, criteriile generale de individualizare a ei, în special cele de la art. 364¹ alin. (8) Cod procedură penală ce garantează vinovatului reducerea cu o 1/3 a termenului pedepsei în cazul acceptării examinării cauzei în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, corect reținând, că scopul pedepsei penale este cel de restabilire a echității sociale și corectarea celui vinovat, întru prevenirea comiterii atât de către el, cât și de către alte persoane a faptelor penale cu conținut analogic.

Numindu-i inculpatului pedeapsa închisorii, instanța a ținut cont de personalitatea lui ce nu este la prima abatere de legea penală, a comis infracțiunea în stare de recidivă periculoasă potrivit art. 82 Cod penal (f.d. 55), care însă nu l-a făcut

să conștientizeze rolul educativ a pedepsei, precum și cel de prevenire a continuării activității criminale, ceea ce-i determină caracterul criminal stabil și lipsa dorinței de corectare, iar pentru excluderea recidivării și prevenirea comiterii de noi fapte antisociale pasibile răspunderii penale, pedeapsa închisorii lui numită pe termenul stabilit este una strict necesară.

Respectiv, instanța de apel a atestat caracterul proporțional și echitabil a pedepsei numite în raport cu cele comise și personalitatea inculpatului, fapt pentru care în respingerea solicitării atenuării pedepsei penale a reținut că recunoașterea vinovăției prin acceptarea probatoriului administrat pe caz și manifestarea unei căințe sincere, au constituit temei pentru aplicarea dispozițiilor art. 364¹ alin. (8) Cod procedurii penale, asigurându-i reducerea cu 1/3 a limitelor pedepsei penale, ceea ce face imposibilă invocarea acestor circumstanțe inclusiv ca atenuante, pentru a nu le admite "dubla valență", de asemenea prezența la întreținere a unui copil minor nu poate constitui motiv de aplicare a unei pedepse mai blânde inculpatului în cazul în care acesta a continuat activitatea criminală, ne acordând credibilitate în reeducare și sincera intenție de a nu mai sta pe cale criminală, pentru prevenirea căreia, el urmează să-și execute integral pedeapsa lui stabilită.

Instanța de apel a respins solicitarea inculpatului privind aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, ca fiind imposibilă în raport cu circumstanțele cauzei.

Reieșind din cele menționate, instanța de apel a conchis că corectarea inculpatului Rozloga Eric este posibilă numai prin izolarea lui de societate, considerând, că pedeapsa închisorii va contribui efectiv la conștientizarea de către el a faptei comise cu prevenirea comiterii pe viitor, o pedeapsă neechitabilă pericolului social și gravității faptelor săvârșite, nu numai că nu va aduce la corectarea celui vinovat, ci ar determina neîncrederea societății și a persoanei în funcționarea legii.

Cu atât mai mult, că măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Respectiv, funcțiile de constrângere și de reeducare, precum și scopul preventiv al pedepsei poate fi realizat numai printr-o justă individualizare a sancțiunii, care să țină seama de persoana căreia îi este destinată, pentru a fi ajutată să se schimbe, în sensul adaptării la condițiile socio-etice impuse de societate, urmând ca pedeapsa să producă efecte asupra conduitei inculpatului, contribuind la reeducarea sa.

Totodată, fermitatea cu care o pedeapsă este aplicată și pusă în executare, intensitatea și generalitatea dezaprobării morale a faptei și făptuitorului, condiționează caracterul preventiv al pedepsei care, totdeauna, prin mărimea privațiunii, trebuie să reflecte gravitatea infracțiunii și gradul de vinovăție al făptuitorului. Numai o pedeapsă justă și proporțională este de natură să asigure atât exemplaritatea, cât și finalitatea acesteia.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Rozloga Eric, prin care solicită aplicarea amnistiei.

5.1. În motivarea recursului inculpatul invocă că, în privința sa sunt aplicabile prevederile Legii RM nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Sustine că, a comis infracțiunea pînă la promulgarea Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia.

6. Asupra recursului declarat a depus referință procurorul, prin care solicită dispunerea inadmisibilității recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Conform art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit materialelor dosarului, dispozitivul deciziei adoptate de către instanța de apel a fost pronunțat la data **20 aprilie 2022**, în prezența procurorului, avocatului Rusu Lucia în numele inculpatului și inculpatul Rozloga Eric prin teleconferință, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel și dispozitivul deciziei adoptate (f.d. 155-158, 160-161).

Tot din procesul-verbal al ședinței instanței de apel se constată că după pronunțarea dispozitivului deciziei, participanții la proces au fost înștiințați despre ziua și ora pronunțării integrale a deciziei motivate și anume pentru data de **18 mai 2022, ora 10:00**.

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la **18 mai 2022**, ședință despre care avocatul Rusu Lucia și inculpatul Rozloga Eric au cunoscut, fiindu-le cunoscută și soluția pe caz, copia deciziei motivate fiind expediată părților(f.d.169).

Colegiul penal menționează că, la data de **02 septembrie 2022** inculpatul Rozloga Eric a declarat recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel adoptate la caz (f.d.215-219), care a fost înregistrat în cadrul Secției documentare procesuală a cauzelor penale a Curții Supreme de Justiție, cu nr. de intrare 01-2090/22.

Alte informații cu privire la data depunerii recursurilor respective în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursurile nominalizate.

Așadar, în cauza deferită judecării Colegiul penal specifică faptul că, pentru recurenți termenul de atac prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, se calculează începând cu data de **19 mai 2022**, adică a doua zi după pronunțarea deciziei motivate, ținând cont de dispozițiile art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală și expiră la sfârșitul zilei de **18 iunie 2022**.

Respectiv, recursul ordinar declarat de către inculpatul Rozloga Eric la **02 septembrie 2022**, nu se încadrează în termenul limită prevăzut de art. 422 Cod de procedură.

Colegiul penal menționează, că art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Prin urmare, durata termenului

de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut și are un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Astfel, Colegiul penal stabilește că omisiunea de a respecta termenul de depunere a recursului nu poate fi imputată instanței de judecată, or, părțile urmau să se intereseze de soarta dosarului, având obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, cauza Ghirea versus Moldova din 26 iunie 2012), de a proteja drepturile inculpatului de acces la instanță, inclusiv și de a depune în termen legal cererea de recurs, fapt ignorat de către recurent, ce în consecință, s-a soldat cu omiterea termenului de declarare a recursului.

Mai mult, Colegiul penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Prin urmare, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Rozloga Eric, împotriva deciziei Colegiului judiciar penal al Curții de Apel Bălți din 20 aprilie 2022, în cauza penală în privința lui *Rozloga Eric XXXXX*, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **16 februarie 2023**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie